

zámek v Kolíně

n á v r h k o n c e p c e r e v i t a l i z a c e

z á m k u / p i v o v a r u

v K o l í n ě

a

ú p r a v o k o l í s e z a p o j e n í m

p r o s t o r u z á m k u d o o r g a n i s m u m ě s t a

obraz města

A	krajina Polabí
	fenomény krajiny
	vazba blízkých města
	řeka
B	město Kolín
	etymologie
	historie
	územní plán
	struktura
	spacesyntax
	městská památková rezervace
	regulační plán
	vymezení místa
	paměť místa
	lokalita náměstí
	lokalita pražského předměstí
	zámecký areál
	koncept obrazu města
	metastruktura
	struktura
	infrastruktura
	městské zásahy
	memento kostela
	otevření brány
	cesta nad řekou
	garáž republiky
	plán

ansámbly míst

- C brownfield v centru města
 - historie areálu
 - zachycení místa
- D vize a revitalizace místa
 - naplnění horizontálního 'bytí' v místě

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Vojtěch Ertl AR 2013/2014, ZS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) KONCEPCE REVITALIZACE ZÁMKU/PIVOVARU V KOLÍNĚ (AJ) THE CONCEPT OF REVITALIZATION CASTLE/BREWERY IN COLOGNE	
JAZYK PRÁCE: ČESKÝ	
Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Miroslav Cikán Ústav: 15114 Ústav památkové péče
Oponent práce:	Ing.arch. Gabriela Šatrová
Klíčová slova (česká):	KOLÍN, VEŘEJNÝ PROSTOR, REVITALIZACE, ZÁMEK, PIVOVAR
Anotace (česká):	Návrh koncepce revitalizace zámku/pivovaru v Kolíně a úprav okolí se zapojením prostoru zámku do organismu města. V navazujícím detailu je navrženo konkrétní využití celého areálu.
Anotace (anglická):	The proposed concept of revitalization castle/brewery in Cologne. Landscaping and involvement castle's area into 'body of city'. In subsequent detail is designed exploitation of the area.

Prohlášení autora
Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 10. ledna 2014

podpis autora-diplomanta

diplomová práce
na Fakultě architektury
Českého vysokého učení technického

autor: Bc. Vojtěch Ertl

diplomový úkol: Návrh koncepce revitalizace zámku/pivovaru v Kolíně a úprav okolí se zapojením prostoru zámku do organismu města. V navazujícím detailu bude navrženo konkrétní využití celého areálu.

akademický rok: zimní semestr 2013/2014

vedoucí práce: doc.Ing.arch. Miroslav Cikán

odborný asistent: Mrg.art. Peter Buš

STANIS
JSTAN

- 9 - 10 - 2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉHO ÚKOLU 2013/2014:

Diplomant:
Bc. Vojtěch Ertl

akademický rok / semestr: zimní semestr 2013/14
ústav: 15114 / ústav památkové péče
vedoucí diplomové práce: doc. Ing.arch. Miroslav Cikán

Diplomový úkol (téma):

Návrh koncepce revitalizace zámku/pivovaru v Kolíně a úprav okolí se zapojením prostoru zámku do organismu města. V navazujícím detailu bude navrženo konkrétní využití celého areálu.

Stručný popis úkolu (zadání):

Hlavní cíl, v kontextu historického vývoje a transformace, (kláštera na zámek, zámku na pivovar, pivovar na 'městský brownfield') je znovu nalezení 'místa' a jeho integrace do území - do mentálního obrazu města - do jeho struktury. Tento areál se může stát místem reprezentace, místem kulturního obsahu města. Na ose divadlo-náměstí-(zámek)-ostrov, je aktuálním problémem možná ztráta paměti místa a tak ztráta identity s možným důsledkem kvalitativního propadu funkce a tak vnitřního obsahu formy historického centra Kolína s následnou pauperizací historické substance centra.

Předmětem diplomové práce je urbanistický návrh dostavby a revitalizace části Kolína na ose divadlo-náměstí-(zámek)-ostrov. Práce naváže na diplomní seminář, který se podrobně zabýval historií a proměnami lokality během několika staletí, jejím charakterem a obrazem města.

Cílem práce je navrhnout fungující a živou část města, určit významné uzly a prostory, posílit stávající vazby s centrem a vytvořit nové. Předmětem a smyslem vyššího významu zapojení místa do kontextu prostorové struktury města bude i zvážení možných vyšších kulturních vazeb regionu a společenství a povýšení hodnoty místa k trvalému uznání jeho reprezentace a tak posílení oslabené kulturní funkce centra města.

Rozsah práce:

Rozsah práce:

Situace širších vztahů (1:5000) bude dokumentovat zejména umístění důležitých budov a funkcí v rámci organismu města, vazby na centrum a provozní vztahy. Dopravní řešení a urbanistický návrh lokality budou zobrazeny v celkové situaci v měřítku 1:500. Veřejné prostory včetně úpravy povrchů, umístění zeleně a mobiliáře budou řešeny v půdorysech

a řezech v podrobnějším měřítku (1:200, případně 1:100). Stejně tak bude ve vybrané části detailně prověřen návrh nové zástavby (půdorysy, řezy, pohledy, řešení parteru). Perspektivní pohledy a zákresy do fotografií budou dokumentovat návaznost na stávající strukturu, vztah k významným městským prostorům a dominantám a charakter revitalizovaného veřejného prostoru. Součástí práce bude fyzický model v měřítku 1:500. Práce bude odevzdána na předepsaných aktuálních formátech, jako portfolio o formátu A3 a zároveň v elektronické formě na CD.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Miroslav Cikán

Zadání diplomové práce: 19. 9. 2013

Odevzdání diplomové práce: 10.1. 2014 do 12.00 hod.

V Praze 19.9. 2013

Ing. arch. Miroslav Cikán

Prof. ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa

Vedoucí ústavu 15114

Děkan FA ČVUT:

o b r a z m ě s t a

A / krajina Polabí

fenomény krajiny

vazba blízkých měst

řeka

Polabí je nížinná oblast středního toku Labe a okolí Kolína. Je to intenzivně zemědělsky využívaná krajina. Morfologie terénu se zvedá až u Železných hor.

Okolo řeky se nacházejí četná torza lužních lesů, přirozených rozlivových a retenčních prostorů v krajině.

Václav Radimský | Antonín Vojtek | Jiří John

Ladislav Čepelák | Václav Rabas | Jan Tichý

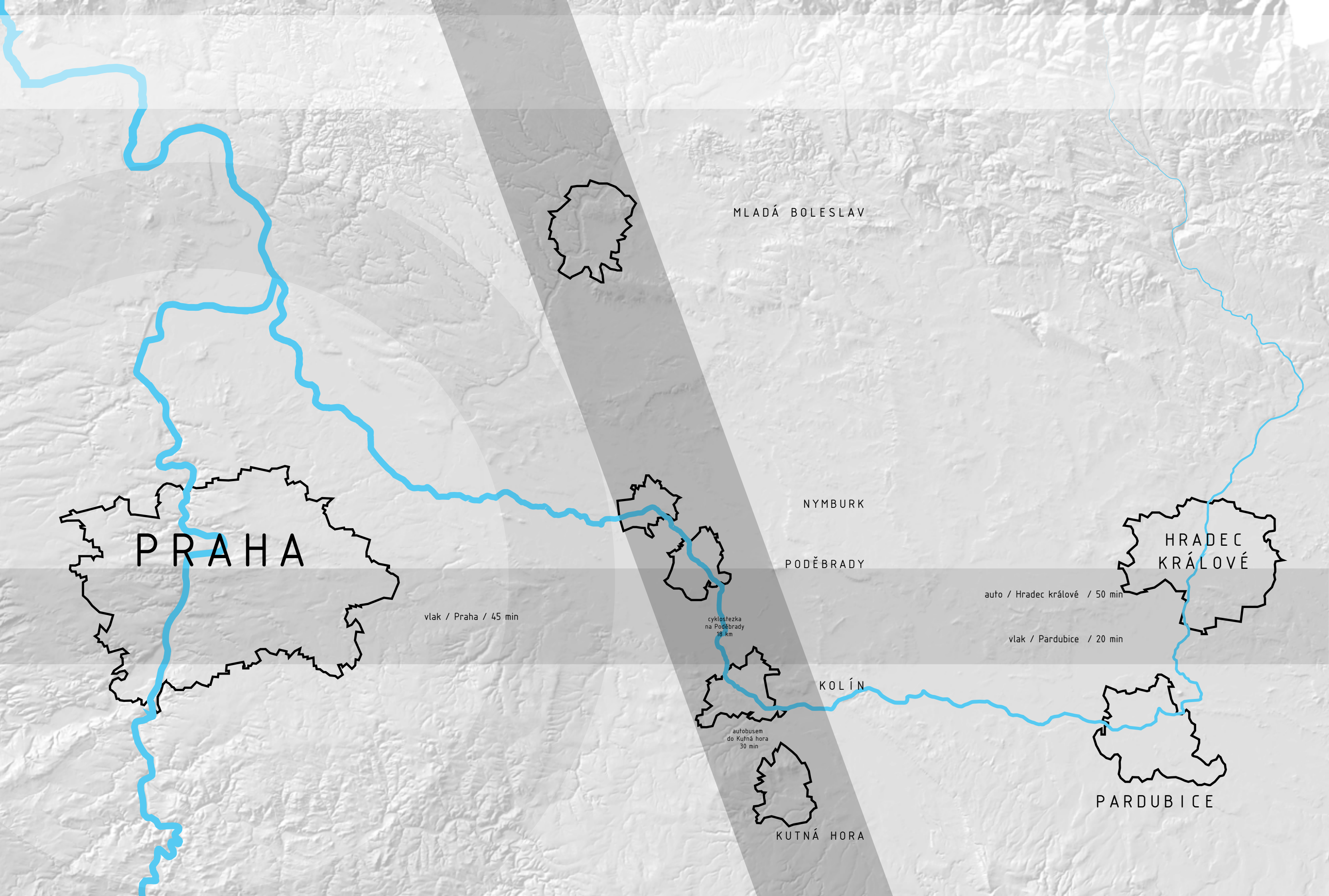

Josef Sudek

Jaromír Funke / okolí Kolína

vazba blízkých měst

Kolín se spolu s Poděbrady a Nymburkem nachází na historicky strategických místech – na brodech přes řeku Labe. Kolín s městem Poděbraby se nachází zhruba v polovině vzdálenosti mezi hlavním městem Prahou a Hradecko-pardubickou aglomerací. Významnou dopravní osou regionu je propojení Prahy a Hradce Králové dálnicí D11. Ve stejném směru vede také železniční koridor, který se rozděluje právě na kolínském nádraží na dvě hlavní větve – směr Pradubice (Olomouc) a směr Jihlava (Brno).

Tangenta měst na okraji pražské aglomerace /Nymburk, Poděbrady, Kolín, Kutná hora, Čáslav/ v této části regionu vytvořila zajímavou rezidenčně-provinční oblast Prahy. Vzdálenost a možnosti ne-individuální dopravy jsou velmi příznivé pro zaměstnání v Praze a bydlení v menším městě na tomto okraji Prahy.

MĚSTO

počet obyvatel

0000

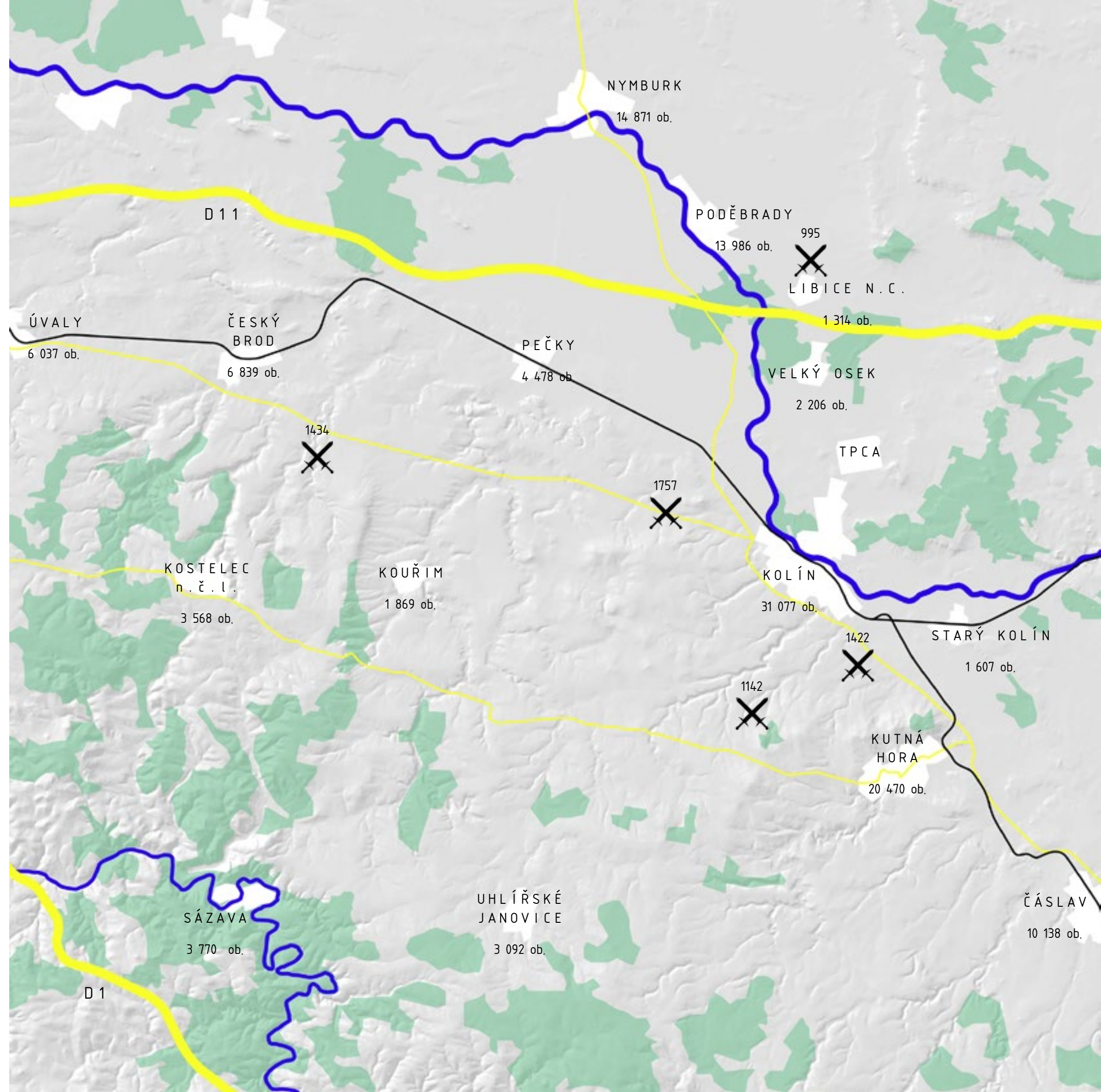

významná bitva

řeka

silnice

železnice

řeka

Pedologická mapa ukazuje skalní blok, na kterém je vystavěno historické město Kolín /olivová/. Kolem řeky se rozkládají nívní půdy /modrá/.

Řečistě Labe před regulací, podkladní mapa 1881. Úpravy řeky dovolily její splavnění. Slepá ramena se stala ve většině případů chráněnými přírodními oblastmi.

B / město Kolín

etymologie

historie

územní plán

struktura

spacesyntax

městská památková rezervace

regulační plán

vymezení místa

paměť místa

lokalita náměstí

lokalita pražského předměstí

zámecký areál

koncepce města

metastruktura

struktura

infrastruktura

městské zásahy

memento kostela / městský zásah

otevření brány / městský zásah

cesta nad řekou / městský zásah

garáž republiky / městský zásah

plán

základem slova 'Kolín' je...

'Kola' – od středověkého jména 'Kolimír'

slovo 'Chola' – podle slovanského výrazu 'choliti', dnes slovo 'chlácholít', k němuž byla přidána přivlastňovací přípona '-in', čímž vzniklo spojení ve smyslu Cholův dvůr, Cholův hrad či Cholův majetek

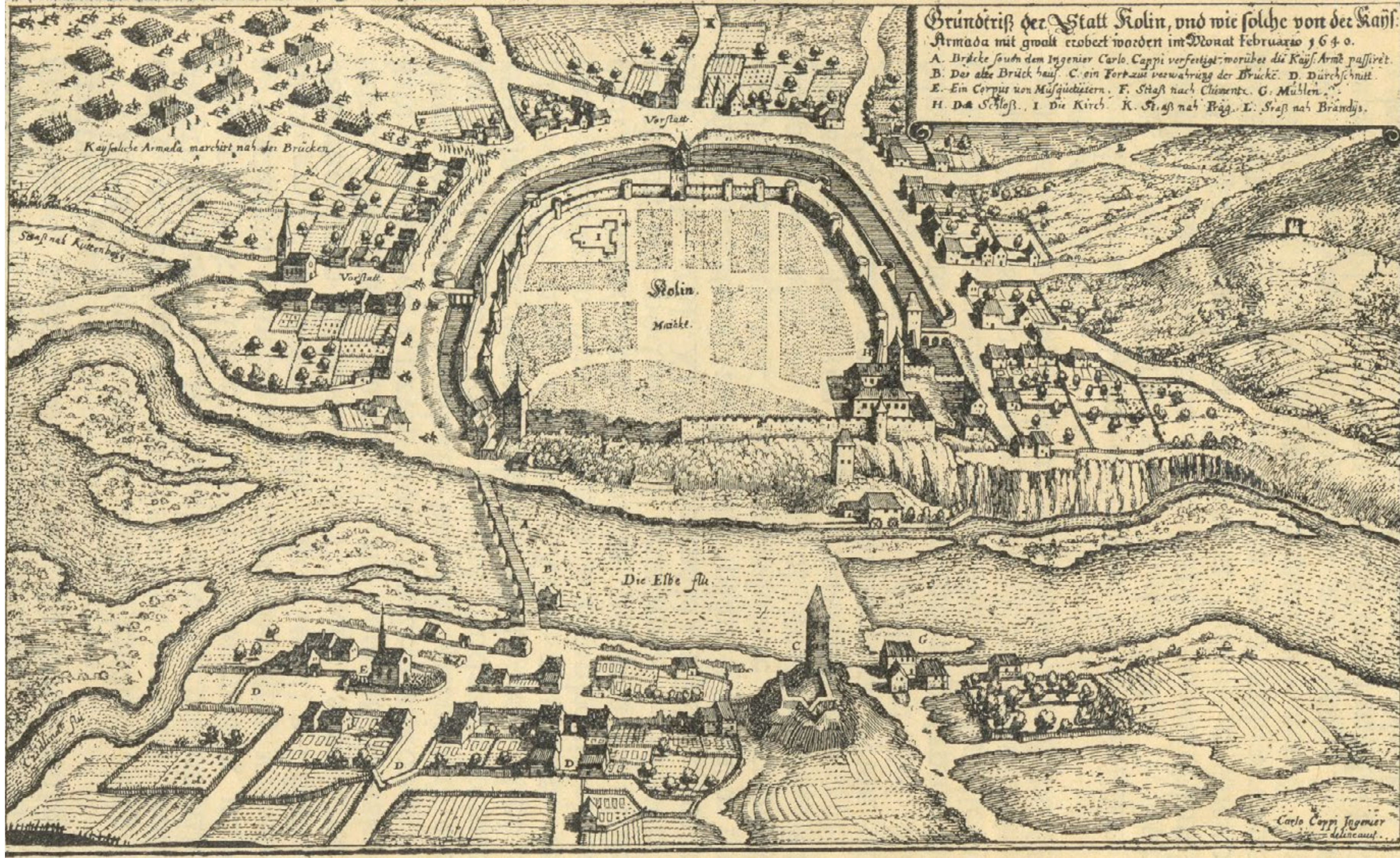
staročeské slovo 'koliti', tj. 'zatloukat kolíky, kůly'. S tím souvisí poloha Starého Kolína v často zaplavované oblasti na soutoku Klejnárky a Labe, v jehož okolí se pomocí dřevěných kůlů zpevňovala půda.

název může být odvozen ze své polohy na vyvýšeném místě, pahorku – latinsky 'colinus', což je však v rozporu s existencí v nížině posazeného tzv. Starého Kolína

název může vycházet i z latinského slova Colonia 'kolonie', souvisejícím s příchodem německých kolonistů do Čech. Na tomto základě vznikl název německého města Köln

Město vzniklo na sklaním výstupku nad řekou Labe, na křižovatce tří cest. V 6. století je doložena přítomnost Slovanů, nálezy hradišť a pohřebišť. Kolín je založen za Přemysla Otakara II., v roce 1261. Důležitý byl ve vývoji města rok 1437, kdy Bedřich ze Strážnice postavil na místě zbořeného kláštera hrad. Svůj vrchol město zažívá v 15. a 16. století, díky mnoha získaným privilegiím. V této době byl Kolín jedním z nejdůležitějších měst Českého království. Největší propad zažil Kolín v období třicetileté války, kdy byl téměř zničen. 18. června 1757 se u Kolína odehrála jedna z nejkrvavějších bitev Sedmileté války mezi Rakouskem a Pruskem. Za vlády Josefa II. Kolín opět dosáhl rozkvětu. Znovu se rozvinula řemesla a obchod. V období národního obrození, v 1. polovině 19. století byl Kolín jedním z prvních měst, kde propukl vlastenecký ruch. Zřízení železnice z Prahy do Olomouce v roce 1845 a v roce 1872 i severozápadní dráhy

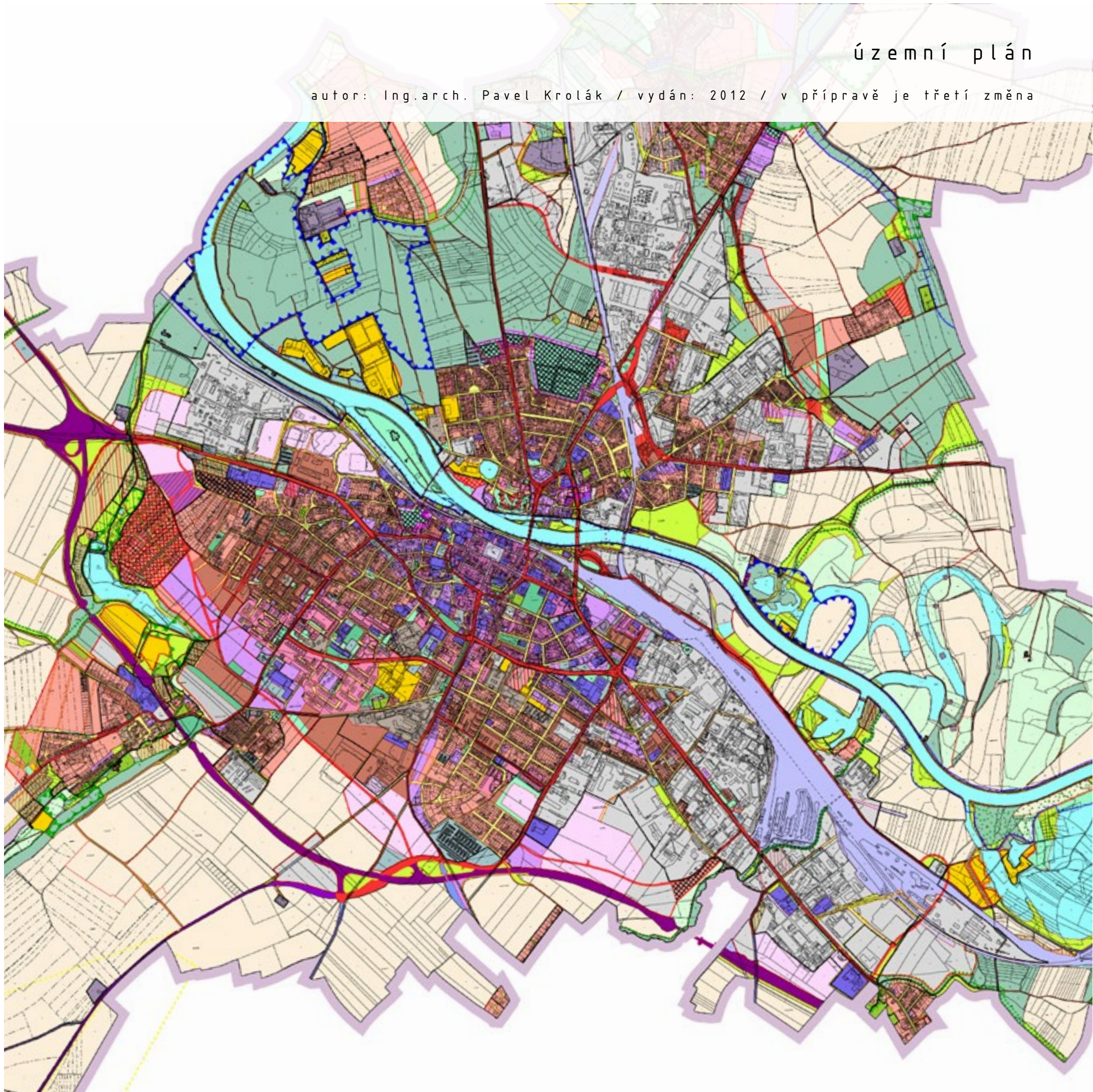
znamenalas zásadní přínos k průmyslovému rozvoji Kolína. Tento rozvoj ovlivnil stavbu města i jeho sociální strukturu, patrnou dodnes. Město Kolín je historickým centrem středního Polabí. Ve dvacátém století byl rozvoj města vázán na průmysl. Období mezi válkami bylo obdobím největšího rozmachu. Rozlehlé průmyslové zóny, rozkládající se podél několikakilometrového kolínského přístavu, zůstaly na regulačních plánech architekta Jaroslava Fragnera. Roku 1927 byl dokončen nový železobetonový most přes Labe od architekta Františka Roitha, na zálabské straně vyrostla podle plánu Jaroslava Fragnera v roce 1932 nová parní elektrárna, tehdy s nejvyšším komínem v Evropě. Za druhé světové války byl Kolín čtyřikrát bombardován spojeneckým letectvem. Při třetím náletu koncem války v březnu 1945 byl poškozen chrám sv. Bartoloměje a pobořeno děkanství.

nejstarší vyobrazení Kolína
rok 1640, autor Carlo Carpi

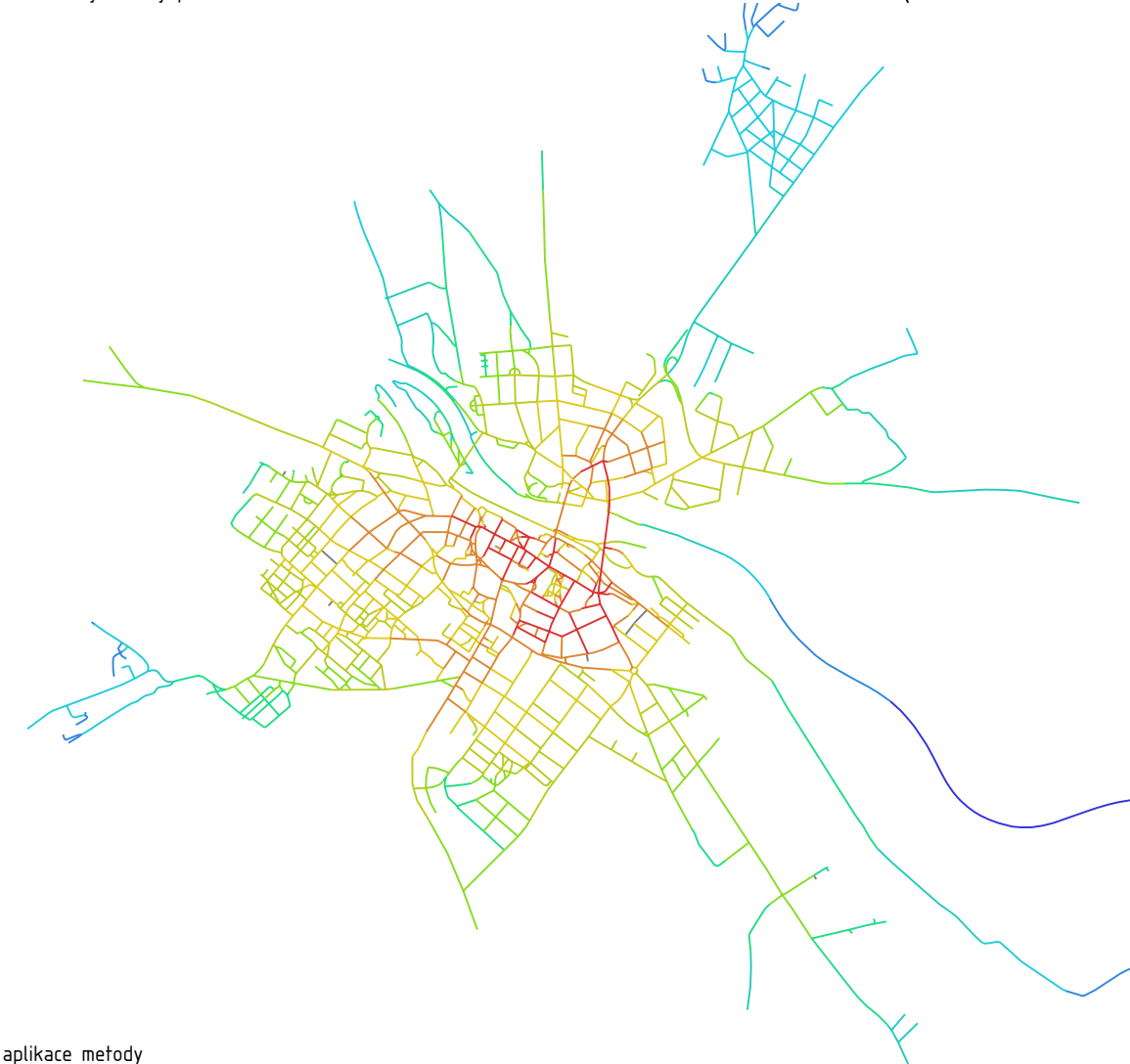
Kolín je město silně monocentrické. Na okraji historického jádra jsou soustředěny celoměstsky (i regionálně) významné body města. Náměstí tvoří do jisté míry přirozený střed veškerých aktivit. Tato historická část města je pevně stabilizována svou ortogonální půdorysnou osnovou se silným terénním podkladem. Historické centrum města leží nad levým břehem Labe – plocha náměstí je od hladiny řeky ve výšce cca 20 metrů. Struktura v době růstu města (z důvodu rozvoje chemického průmyslu) se rozvíjela na analogii ortogonálního podkladu historického města.

Modernistické sídliště stavěné Zdeňkem Kunou je vrostlé do této pevné struktury a i při rozvolnění zástavby se nestalo pouze monofunkční zónou. Průmyslové zóny jsou k městu připojeny na jeho okrajích ve vazbě na železnici. Struktura města na pravém břehu řeky vznikla srůstem dvou vesnic a vějířovou regulací ze 20. let. Labe v té době prošlo regulací a stavba nového Masarykova mostu Františkem Roithem nově definovala vazby na obou březích.

sítě 'ulic'
červeně vyznačeny pěší

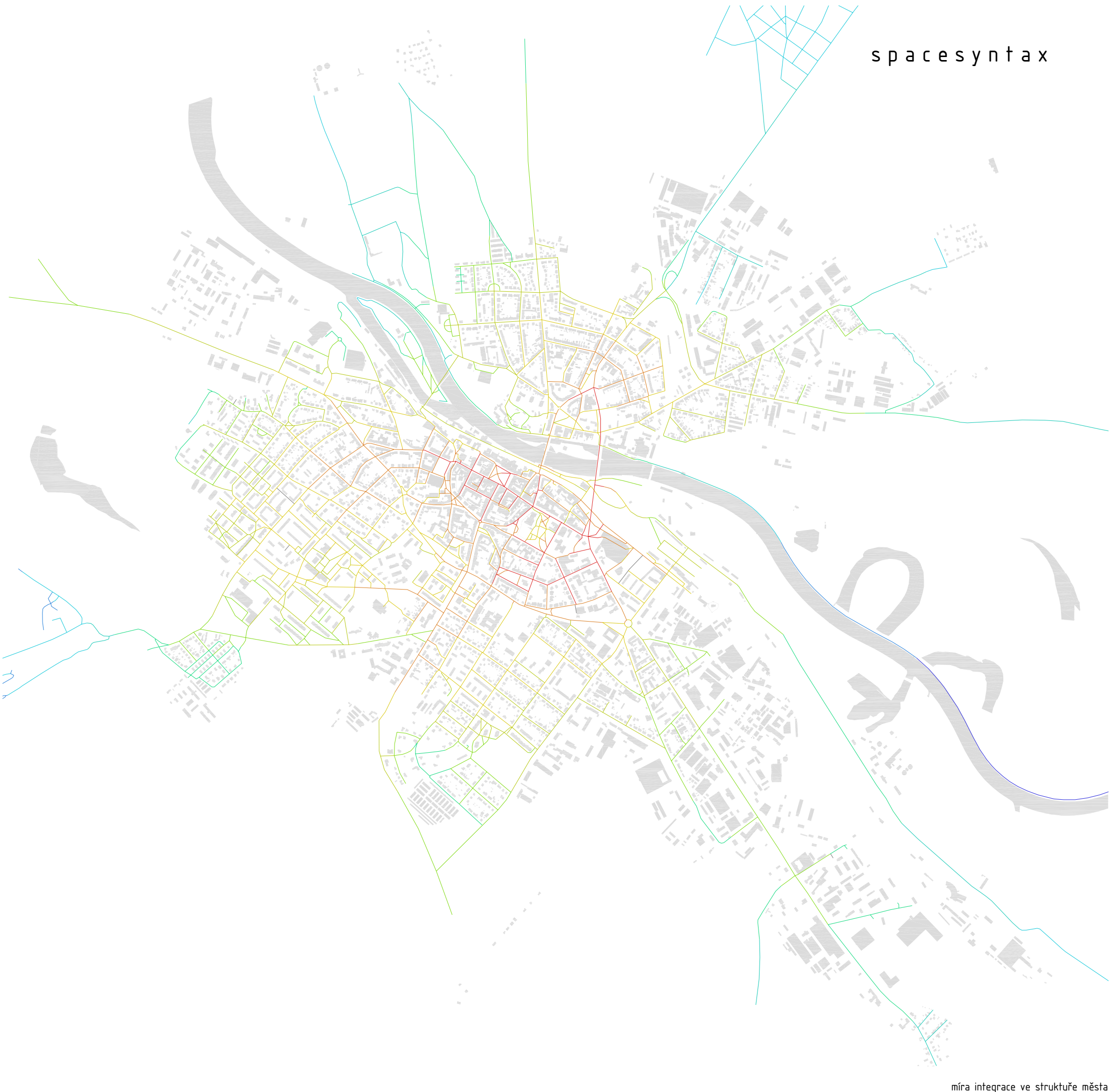
aplikace metody

Space Syntax reprezentuje metodu založenou na top-down přístupu. Laboratoř Space Syntax byla založena v roce 1995 v Londýně, po roce 2000 se začala tato teorie a její nástroje šířit po celém světě. Předpokládám, stejně jako teorie Space Syntax, že orientace člověka ve městě je závislá na délce pohybu a směru pohybu (trajektorie pohybu) a jeho zapamatovatelnosti pro člověka. Plány měst mohou být překresleny pomocí linií na tzv. axiální mapy.

To je možné díky transformaci ulic v síť os, které ale dobíhají až k bodu na fasádě, na hranice veřejného prostoru. Tím je generována axiální mapa uliční sítě. Určením pozice a počtu spojení k jiným úsekům (ulicím) je vytvořen základ pro výpočet geometrie uliční sítě a pro tvorbu výstupů – map reprezentujících jednotlivé početní výsledky. Pomocí matematických vzorců lze spočítat a určit nejpropojenější, nebo naopak nejzapadlejší ulici ve vymezeném území.

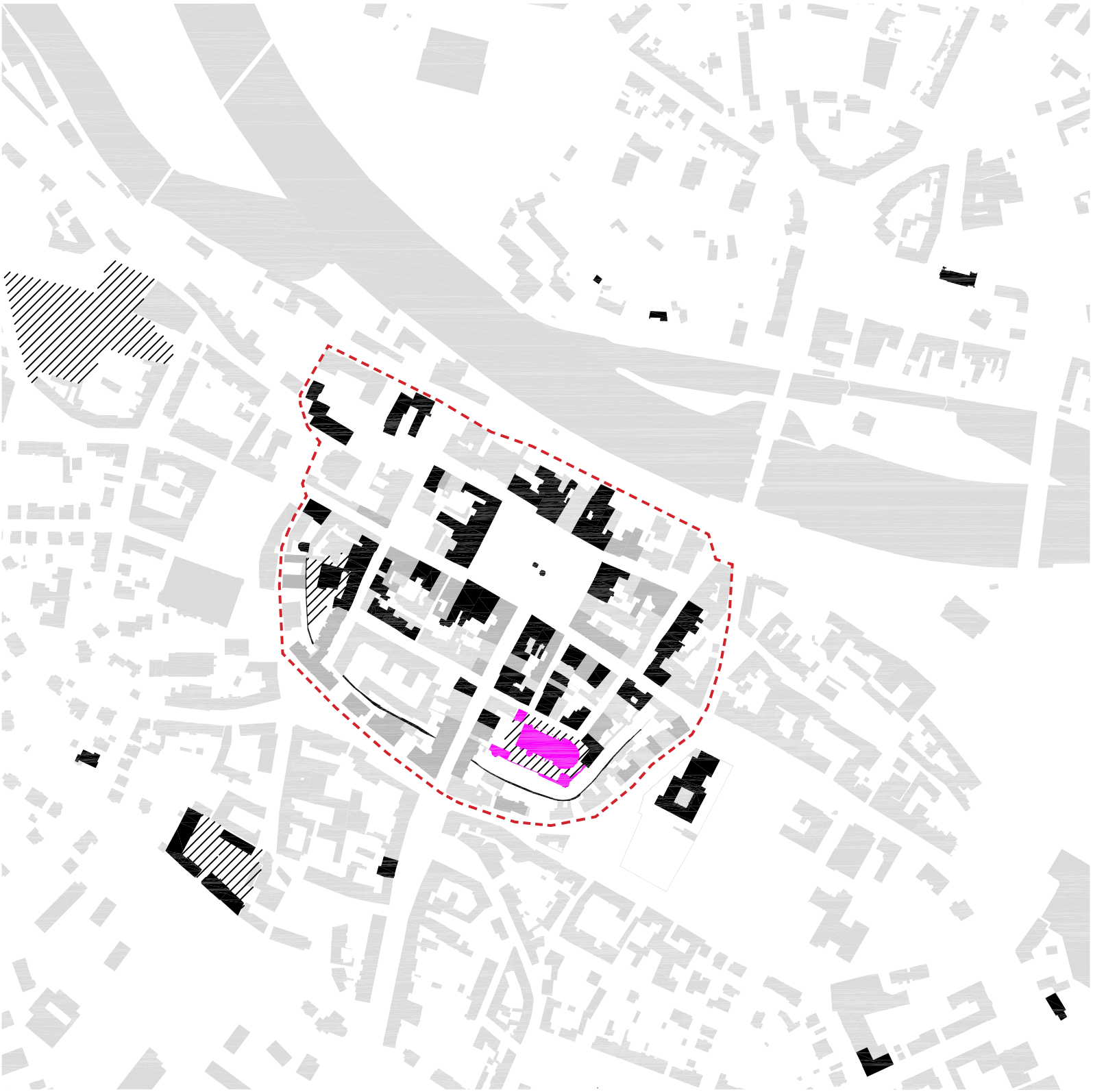
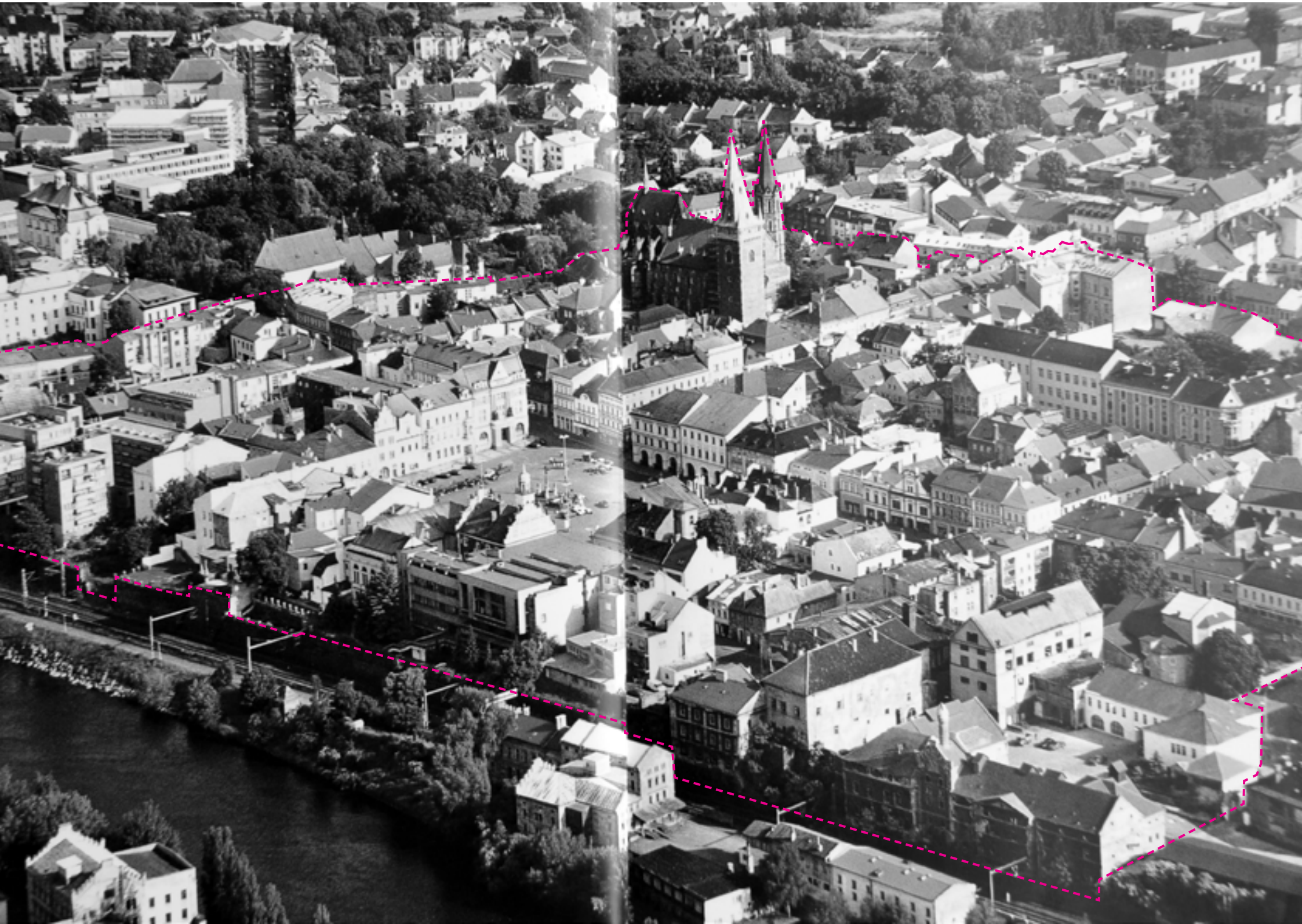
Tato metoda a její nástroje umožňují analyzovat a velmi přehledně prezentovat, jak město funguje ve svém prostorovém uspořádání. To se zdá být často na první pohled jasné a srozumitelné, ale správná interpretace a návrhy nových částí měst tomu nenasvědčují. I když Space Syntax často potvrdí to, co je známé anebo tušené, umožňuje v případě nových návrhů analýzu s cílem odkrytí vazeb prostorového uspořádání. Neboť se prokázalo, že záleží na každém domě, jeho velikosti, orientaci a postavení. Souhrnem analýz a jejich porovnáním lze dospět ke komplexnějšímu pohledu a porozumění stavby měst.

Ing.arch. Jaromír Hainc

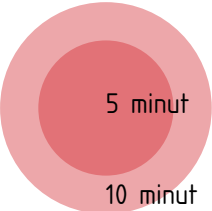

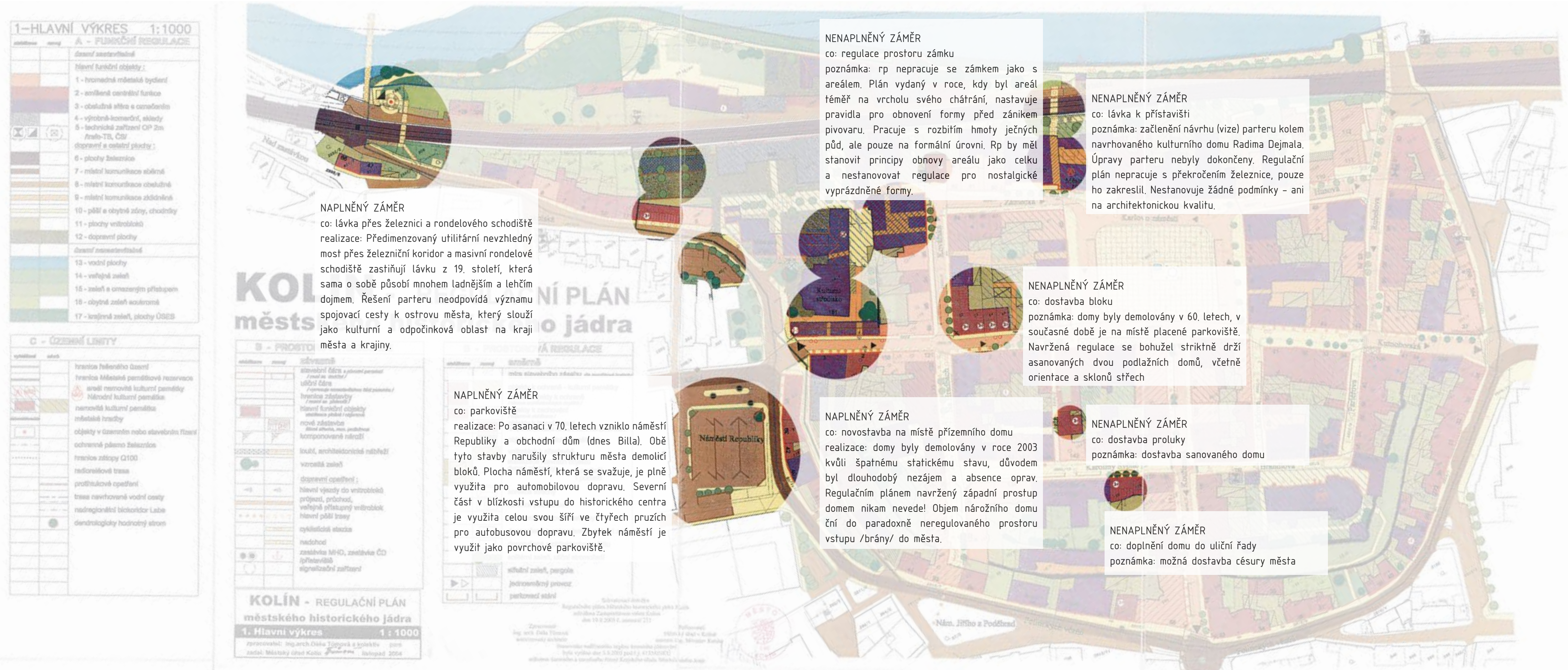
spacesyntax

míra integrace ve struktuře města

- národní kulturní památka
- kulturní památka
- památkový zájem
- zástavba
- památkově chráněná plocha
- hranice památkové rezervace

NAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: lávka přes železnici a rondelového schodiště realizace: Předimenzovaný utilitární nevzhledný most přes železniční koridor a masivní rondelové schodiště zastíňují lávku z 19. století, která sama o sobě působí mnohem ladnějším a lehčím dojmem. Řešení parteru neodpovídá významu spojovací cesty k ostrovu města, který slouží jako kulturní a odpočinková oblast na kraji města a krajiny.

NAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: parkoviště realizace: Po asanaci v 70. letech vzniklo náměstí Republiky a obchodní dům (dnes Billa). Obě tyto stavby narušily strukturu města demolicí bloků. Plocha náměstí, která se svažuje, je plně využita pro automobilovou dopravu. Severní část v blízkosti vstupu do historického centra je využita celou svou šíří ve čtyřech pruzích pro autobusovou dopravu. Zbytek náměstí je využit jako povrchové parkoviště.

NENAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: regulace prostoru zámku poznámka: rp nepracuje se zámek jako s areálem. Plán vydaný v roce, kdy byl areál téměř na vrcholu svého chátrání, nastavuje pravidla pro obnovení formy před zánikem pivovaru. Pracuje s rozbitím hmoty ječných půd, ale pouze na formální úrovni. Rp by měl stanovit principy obnovy areálu jako celku a nestanovovat regulace pro nostalgické vyprázdněné formy.

NENAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: lávka k přístavišti poznámka: začlenění návrhu (vize) parteru kolem navrhovaného kulturního domu Radima Dejmalá. Úpravy parteru nebyly dokončeny. Regulační plán nepracuje s překročením železnice, pouze ho zakreslil. Nestanovuje žádné podmínky - ani na architektonickou kvalitu.

NENAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: dostavba bloku poznámka: domy byly demolovány v 60. letech, v současné době je na místě placené parkoviště. Navržená regulace se bohužel striktně drží asanovaných dvou podlažních domů, včetně orientace a sklonů střech

NAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: novostavba na místě přízemního domu realizace: domy byly demolovány v roce 2003 kvůli špatnému statickému stavu, důvodem byl dlouhodobý nezájem a absence oprav. Regulačním plánem navržený západní prostup domem nikam nevede! Objem nárožního domu ční do paradoxně neregulovaného prostoru vstupu /brány/ do města.

NENAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: dostavba proluky poznámka: dostavba sanovaného domu

NENAPLNĚNÝ ZÁMĚR

co: doplnění domu do uliční řady poznámka: možná dostavba césury města